

Mahidol University
Wisdom of the Land

การเสวนาเรื่อง ห้องสมุดที่ยั่งยืน (Sustainable Library)

วันพุธที่ 25 พฤศจิกายน 2563 ณ ห้องประชุมชั้น 5
อาคารเทพรัตน์วิทยาโชติสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เวลา 10.00 -12.00 น.

Mahidol University
Wisdom of the Land

Shanana Rodsoodthi

หลักสูตรสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม
ภาควิชาสังคมศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล (วิทยาเขตศาลายา)
Email :
Shanana.rod@mahidol.ac.th
Tel : 089-892-5246

สอนวิชานวัตกรรมทางสังคมเพื่อสิ่งแวดล้อม
วิชาการประเมินผลกระทบทางสังคม (SIA)
วิชาความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (CSR)
วิชาการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI)

Mahidol University
Wisdom of the Land

Vol. 41 No. 1 (2019): January - June 2019

PUBLISHED: 2019-05-29

ห้องสมุดสีเขียว: หนทางในการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

The role of Green Library as a mean for environmental conservation

Shanana Rodsoodthi²

Abstract

Environmental problems have grown in the 21st century partly as a result of a natural disaster crisis, including global warming, drought, flood and windstorm. The most important causes are the imbalance of natural resources consumption and the ecosystem. To solve that problem is to create a new pattern of environmental awareness behavior of people in society. The concept of Green Library was designed to support the Sustainable Development agenda by United Nations and sustainable education mission of an academic institute. However, the role of the Green Library is as a mean not only for environmental awareness but also in the lifelong learning process. The role of Green Library in supporting environmental awareness are divided into 2 types that comprise of 1) to be an environmental design feature that helps people learn how to access environmentally – friendly material and save the environment. 2) to be a knowledge base for increasing environmental awareness using the 3E principle – Empower, Engage and Energize.

Keywords: Environmental Conservation, Green Library, Environmental Awareness

² Lecturer at Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University. e-mail: Shanana.rodg@mahidol.ac.th

Mahidol University
Wisdom of the Land

ประเด็นชวนคิดของบทความ

Mahidol University
Wisdom of the Land

Sustainability เป็น ร่มใหญ่ที่ต้องมีองค์ประกอบ
ย่อยเพื่อนำพาสู่เป้าหมาย

<https://www.umbrellahouses.com/>

- วิธีการนำไปสู่การพัฒนาอย่าง
ยั่งยืน ต้องอาศัยหลากหลาย
หนทางประกอบกัน
- แนวคิดห้องสมุดเขียวเป็น
เพียงหนทางหนึ่งที่ช่วยจัดการ
สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

(Environmental
sustainability)

Mahidol University
Wisdom of the Land

วาทกรรมห้องสมุดสีเขียว

<https://www.tsnn.com/news/top-ways-go-green-without-impacting-your-event-budget>

<https://www.ddproperty.com/>

- เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ว่า ห้องสมุดใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากๆ
- ช่วยในการสร้างนิเวศสำนึก (ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาเชิงสิ่งแวดล้อมนิยม) ให้แก่ผู้ให้บริการ
- โดยใช้กระบวนการควบคุมด้านสถาปัตยกรรมสีเขียว เพื่อให้เห็นคุณค่าต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและปล่อยมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมในปริมาณที่ระบบนิเวศสามารถฟื้นตัวกลับสู่สภาพเดิม

Mahidol University
Wisdom of the Land

IFLA Green Library Award winner!

เพื่อลดการปล่อย
CO₂ (สาเหตุโลก
ร้อน)

นั่นคือ ...ฉลากเขียวสำหรับอาคาร

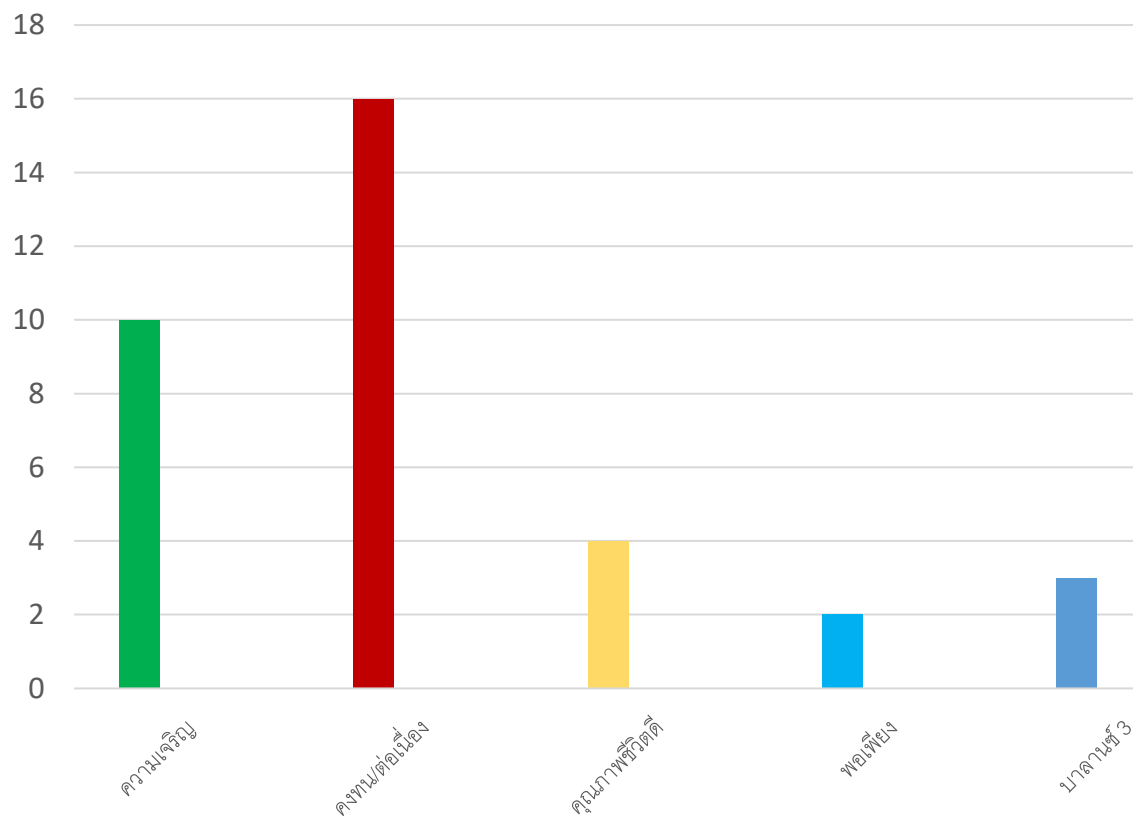
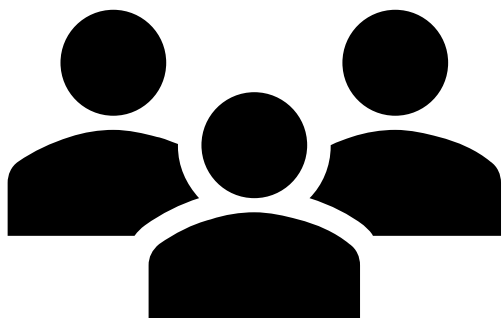

สตาร์บัคส์ สาขาปอร์ตो ซิโน ที่พระราม 2กรุงเทพ

ฉลากเขียวประเภท 3 ออกโดยองค์กร USGBC (U.S. Green Building Council) -LEED (Leadership in Energy and Environmental Design)

การพัฒนาอย่าง
ยั่งยืน ?

พัฒนาการของการพัฒนาที่ยั่งยืน

Timeline

- แดง = มุ่งเศรษฐกิจ
- เขียว = เริ่มหันมาดูแล

การใช้ วิทยาศาสตร์+เทคโนโลยี
สร้างพันธะข้ามศาสตร์
ให้ผลผลิตสูง (ข้าว ก.ข.
(การทดลองของ
กรมการข้าว)

SD

แผนปฏิบัติการ
21 เพื่อการ
พัฒนา ย.ย.ตรง
กับแผนพัฒนา
เศรษฐกิจ + สค
ฉบับ 3 พ.ศ.
2515-9

Green
Economy

New
Normal

Covid 19

การพัฒนาแบบยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนในรุ่นปัจจุบัน โดยไม่
กระทบกระเทือนความสามารถของคนในรุ่นต่อไปในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง
Sustainable development is development which meets the needs of the present generation
without compromising the ability of future generations to meets their own needs

สภาโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา

ถอดรหัส
แนวคิด

1.Econ

แนวคิดที่ 1

ความต้องการของมนุษย์

2.Envi

แนวคิดที่ 2

ขีดจำกัดของสิ่งแวดล้อม

3.Soc

แนวคิดที่ 3

ความยุติธรรมในสังคม

Intergenerational equity

Intragenerational equity

sharing

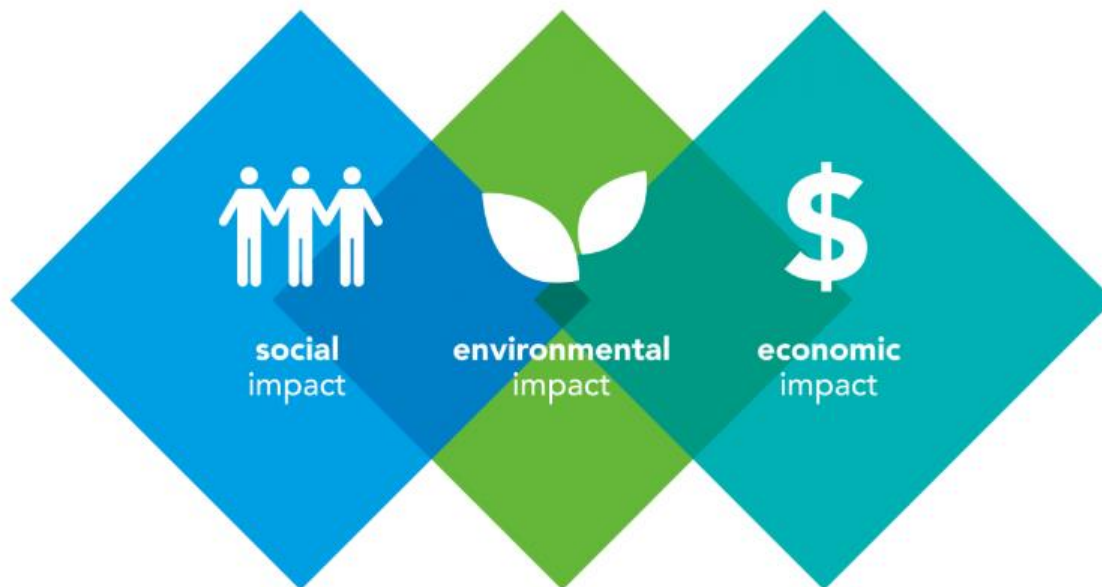

Mahidol University
Wisdom of the Land

ผลของการกระทำของตนเอง
ต้องมองไปที่คนรุ่นหลัง

<http://www.lrcr.go.th/tools/?p=425>

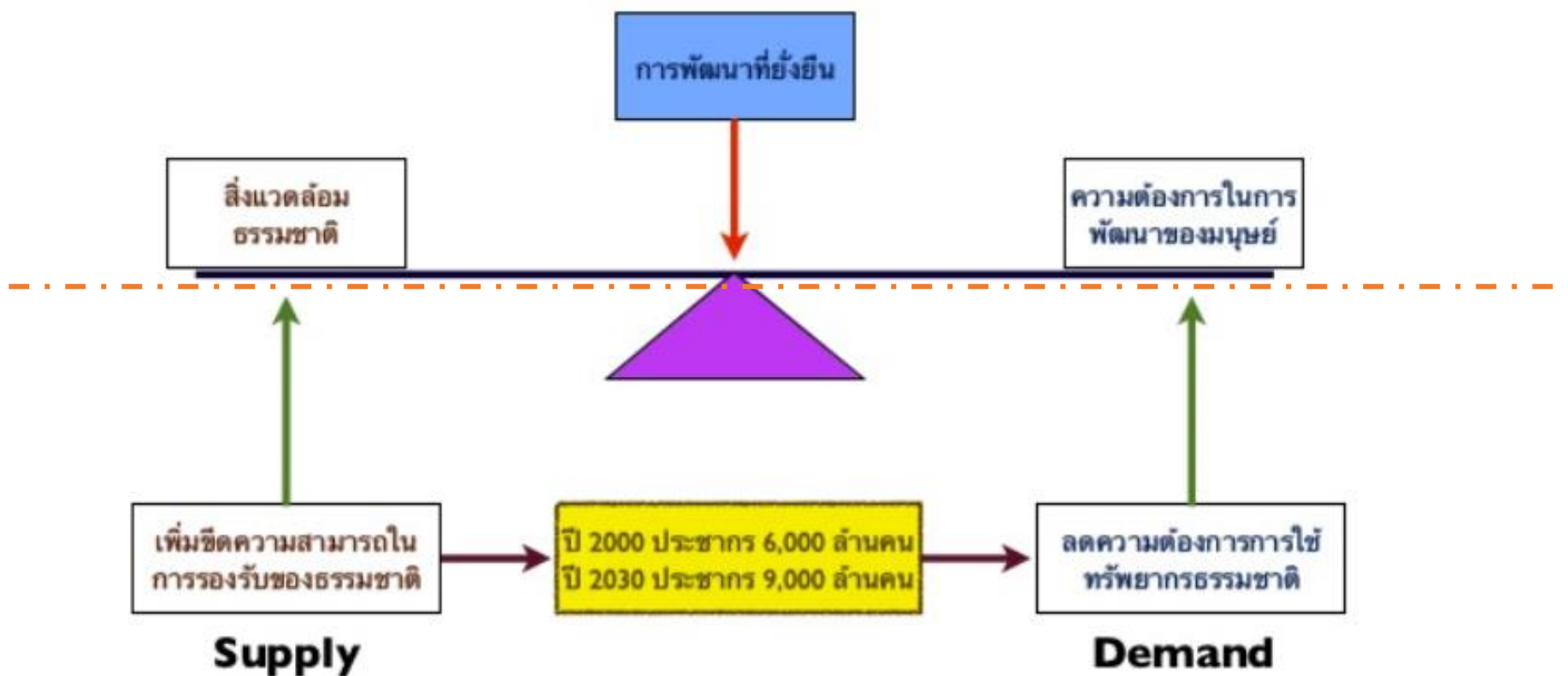

<http://www.ngobiz.org/home/2018/12/เมื่อความยั่งยืนคือ/>

การกระทำอะไรก็แล้วแต่ที่ทำให้ลูกหลานเรา**ไม่เดือดร้อน** ลูกหลานเรา
ในอนาคตสามารถใช้ชีวิตด้วย**คุณภาพชีวิต**ที่ไม่ด้อยกว่าเรา นี่คือ
ความหมายของความยั่งยืน คือ**การมองไปที่คนรุ่นหลัง**

พลวัตแห่งความสมดุล

UN เลือก "สไมร์ฟ"

เป็นตัวแทนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

แม้ว่าทุกคนจะมีลักษณะนิสัย มีความคิดความอ่านที่แตกต่างกัน แต่เราทุกคนก็สามารถอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมได้ หากเราเปิดใจช่วยกันทำให้เกิดความยั่งยืน

Mahidol University
Wisdom of the Land

ความสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การพัฒนา (+เศรษฐกิจ) ที่ผ่าน
มาละเลยมิติสิ่งแวดล้อมและ
ความเป็นธรรมทางสังคม

เป็นการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน

Mahidol University
Wisdom of the Land

การพัฒนาที่ยืดความสมดุล

ความยากจน

ความเหลื่อมล้ำ

ความเสื่อมโทรม

- การพัฒนาแบบเก่าซึ่งไม่คำนึงถึงข้อจำกัดและการเชื่อมโยงกับมิติอื่น จะส่งผลกระทบทางลบต่ออนาคต ดังนั้นแนวคิดการพัฒนอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) จึงเป็นแนวคิดในการแก้ปัญหานี้

<https://www.thunkhaochannel.com/infographic/mdgs-300562/>

http://www4.opdc.go.th/content.php?menu_id=5&content_id=1804

Mahidol University
Wisdom of the Land

สังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำ - คนรวยคนจนมีรายได้ต่างกัน 22 เท่า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558)

Mahidol University
Wisdom of the Land

ผลกระทบจากการพัฒนา: โลกร้อน

๒ ๕ ๖

- หากอุณหภูมิโลกเพิ่มสูงขึ้น 2 องศาเซลเซียส
 - พื้นที่ร้อยละ 23-29 ของบังกลาเทศจะถูกน้ำท่วม (Mirza, 2003)
 - ประชากรโลกร้อยละ 20 ที่อยู่แถบลุ่มน้ำจะไม่มีที่อยู่อาศัยเพราะถูกน้ำท่วม (Kleinen and Petschel-Held, 2007)

Mahidol University
Wisdom of the Land

องค์การสหประชาชาติจึงกำหนดกรอบทิศ
ทางการพัฒนาของโลก

Sustainable Development Goals

*Empowered lives.
Resilient nations.*

เพื่อให้ประเทศต่างๆ นำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในช่วงระยะเวลา 15 ปี (เดือนกันยายน 2558 – สิงหาคม 2573)

Mahidol University
Wisdom of the Land

หลักการที่เป็นพื้นฐานของ SDGs

SDGs คือ “เป้าหมาย” ของการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้โลกยังสามารถเป็นระบบสนับสนุนสิ่งมีชีวิตได้

- **1. หลักการพัฒนาที่ครอบคลุม (Inclusive Development)**

คือ **การพัฒนาที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง** มุ่งให้ผลประโยชน์ของการพัฒนากระจายไปยังกลุ่มคนทุกกลุ่มในสังคม (เข้าถึงบริการสาธารณะและโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเท่าเทียมกัน)

- **2. หลักการพัฒนาอย่างบูรณาการ (Integrated Development)**

คือในการบรรลุเป้าหมาย **SDGs** จำเป็นต้องใช้ศาสตร์หลายศาสตร์เพื่อทำความเข้าใจและหาหนทางเพื่อบรรลุความยั่งยืน และ**ต้องการความร่วมมือ**

จากหลายภาคส่วน

<https://www.sdgmove.com/2016/11/17/พอเพียงที่ยั่งยืน-ชอ/>

Mahidol University
Wisdom of the Land

รายละเอียดของเป้าหมาย (Goals) 17 ประการ
และเป้าประสงค์ (Targets) 169 ประการ

1. PEOPLE

ว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์
และการดำรงชีวิต

ความยากจน

ความหิวโหย

สุขภาพ

การศึกษา

ความเท่าเทียม
ทางเพศ

2. PLANET

ว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
สิ่งแวดล้อม

น้ำและการสุขาภิบาล

พลังงาน

แบบแผนการผลิตและ
การบริโภคที่ยั่งยืน

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิ

ทรัพยากรทางทะเล

ระบบนิเวศและ

รายละเอียดของเป้าหมาย (Goals) 17 ประการ และเป้าประสงค์ (Targets) 169 ประการ

3. PROSPERITY

ว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจและ
การจ้างงาน

โครงสร้างพื้นฐานและ
การปรับปรุงให้เป็น
อุตสาหกรรม

ความเหลื่อมล้ำ

เมืองและ
การตั้งถิ่นฐาน
ของมนุษย์

4. PEACE

ว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม
การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

สังคมและ
ความยุติธรรม

5. PARTNERSHIP

ว่าด้วยเรื่องความร่วมมือและ
พันธมิตรในการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

หุ้นส่วนความร่วมมือ
และการปฏิบัติให้เกิดผล

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ
20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

เศรษฐกิจ	สิ่งแวดล้อม	สังคม
• เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ • เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน	• ส่งเสริมการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	• ให้ความสำคัญยุติธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม • เพิ่มและพัฒนาศักยภาพของทุนมนุษย์
เสริมสร้างเสถียรภาพของชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและความยั่งยืน		เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภาครัฐและส่งเสริมธรรมาภิบาล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

นโยบายประเทศไทย 4.0: เน้นนวัตกรรม

กลไกขับเคลื่อน SDGs ของประเทศไทย

Mahidol University
Wisdom of the Land

ในปี พ.ศ. 2560- 2561 เพิ่มช่องทางให้ชุมชน
ท้องถิ่นและองค์กรภาคประชาสังคมเข้ามาร่วม
ทำงาน

1 คณะกรรมการ
ดำเนินการ
พัฒนาอย่าง
ยั่งยืนในระดับ
ท้องถิ่น

2 คณะกรรมการ
เสริมสร้างขีด
ความสามารถ
ของชุมชนใน
ท้องถิ่น

3 คณะกรรมการ
โครงการยั่งยืน
ไทยเพื่อการ
พัฒนา
เศรษฐกิจระดับ
รากหญ้า

Mahidol University
Wisdom of the Land

กลไกการขับเคลื่อน SDGs ของ
ประเทศไทย

ใช้วิถีคิด **SEP** (Sufficiency Economy Philosophy) เพื่อเป็น
“กระบวนการ” ขับเคลื่อน **SDGs** (Sustainable Development
Goals) ซึ่งเป็น “เป้าหมาย” อย่างยั่งยืน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 12

Mahidol University
Wisdom of the Land

ความสัมพันธ์ระหว่างSEPและ SDGs

การกระทำใดๆในความยั่งยืนต้องใช้เวลา 3 ช่วง 2 เดือนในการพิจารณา เพื่อให้เกิดผลกระทบแง่ลบต่อการพัฒนา

เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หนทางสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ความรู้

คุณธรรม

หยุดให้เป็น /
พอใจให้ได้

พอประมาณ

มีเหตุผล

มีภูมิคุ้มกัน

ใช้เหตุ - ผล

ไม่ประมาท

เศรษฐกิจ

สิ่งแวดล้อม

สังคม

วัฒนธรรม

คุณสมบัติพื้นฐาน

หลักแห่งการตัดสินใจ

พัฒนาอย่างสมดุล
เพื่อความสุขที่ยั่งยืน

● สอดคล้อง-มุ่ง
พัฒนาและสร้างความ
สมดุลในมิติสังคม
เศรษฐกิจ และ
สิ่งแวดล้อม

● เหลือมกัน - SEP
มุ่ง “ความสุข” และ
“ประโยชน์สุข” จึงเน้น
การสร้างเน้นมิติ
วัฒนธรรม ส่วน
SDGs นั้นใช้มิติ
วัฒนธรรมแฝงอยู่ใน
หลายเป้าหมาย

● KPI ของ SDGs
ชัดเจนกว่า 17/169
ส่วน SEP ใช้เกษตร ทบ
ใหม่

The Application of SEP in Thailand

SEP is applicable
at all levels

Self,
Family,
Community,
Nation

Different sectors have applied SEP
in Thailand

National Plan

Community

Agriculture

Tourism

Schools

Business

เน้นรากฐานให้การ
พัฒนาต่างๆตาม
แผนพัฒนาที่ **12-13**
ให้ยึดหลักแนวคิด

**1. หยุดให้เป็น/
พอใจให้ได้กับ**

ศักยภาพของตน
(พอประมาณ)

**2. การตัดสินใจต้องมี
เหตุผล**

**3. และไม่ประมาท
(ภูมิคุ้มกัน)**

ภายใต้การหา**ความรู้** และ
กระทำด้วย**คุณธรรม**

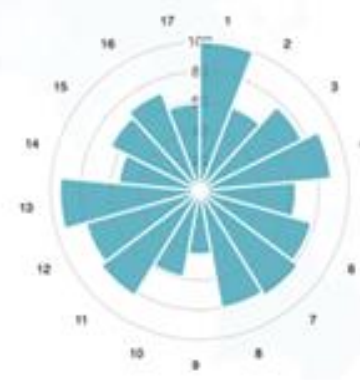
มิติที่ 1: ความสำคัญ

ความ เร่งด่วน	- ขนาดประชากร - ระดับความรุนแรง - ความเป็นไปได้
ผล กระทบ	- กระทบต่อเป้าหมายอื่น - ไม่พิจารณาระดับเป้าประสงค์

มิติที่ 2: ความพร้อม

ความรู้	- มีงานวิจัยรองรับหรือไม่ - มีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในเรื่องนี้หรือไม่	✓
ข้อมูล	- ตัวชี้วัด UN กำหนดมีข้อมูลสถิติเก็บบันทึกไว้โดย สสช. หรือไม่ - ตัวชี้วัดที่เพิ่มขึ้นเพื่อพิจารณาเกณฑ์ย่อยอื่นๆ เช่น ความเร่งด่วน	✓
กฎหมาย	- มีข้อกฎหมายที่เอื้อหรือขัดกับการบรรลุ Target นี้หรือไม่ - โครงสร้างบริหารงานภาครัฐ และอำนาจเอื้อหรือขัดต่อการบรรลุ Target นี้หรือไม่	
ทรัพยากร	- ความพร้อมในเชิงทรัพยากร ธรรมชาติ และโครงสร้างพื้นฐาน - หน่วยงานภาครัฐมีโครงการ นโยบาย หรือแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายเหล่านี้แล้วหรือไม่ อย่างไร	
สังคม	- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เกื้อหนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายหรือไม่ (เอกชน นักการเมือง ฯลฯ) - สังคมมี ความตระหนัก และพร้อมที่จะร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ หรือไม่อย่างไร	✓

Current Assessment – SDG Dashboard

ความยากจน

น้ำและสุขาภิบาล

เศรษฐกิจและการจ้างงาน

สถานะประเทศไทยใน SDG Index 2019
ที่มา www.sdgindex.org

ไทยดำเนินการ =
17.65 %

Mahidol University
Wisdom of the Land

มหาวิทยาลัยแคมบริดจ์จัดอันดับการ
พัฒนาอย่างยั่งยืน ปี 2563

ไทย อันดับ 40 ของโลก (74.5 คะแนน) ไทยบรรลุเป้าหมายการจัดความยากจน
ขณะที่การศึกษาที่เท่าเทียมกลับลดลง แต่เป็นที่ **1** ในเอเชีย รองลงมาคือ เวียดนาม

Mahidol University
Wisdom of the Land

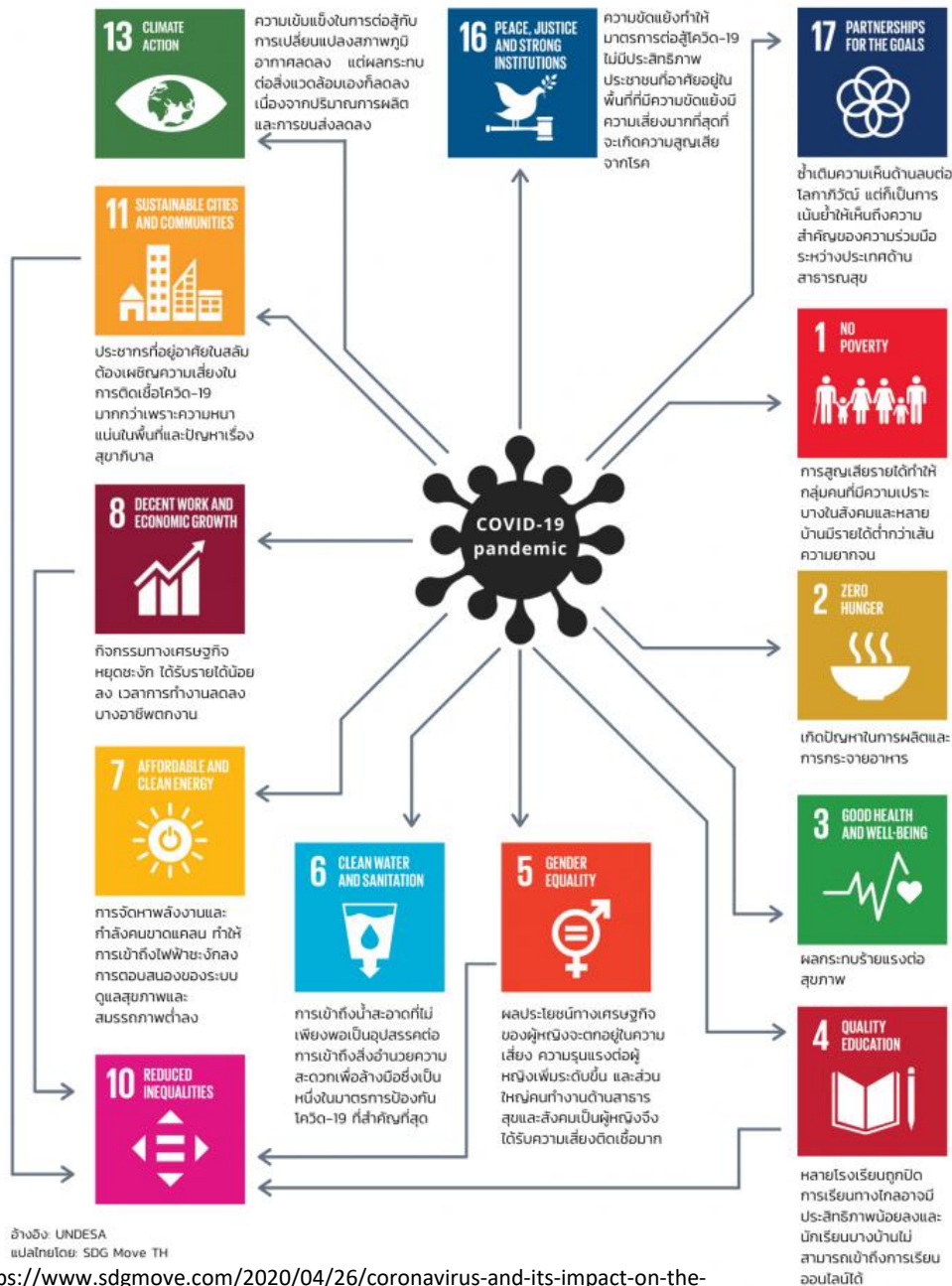
วิกฤตด้านสาธารณสุข-ผู้คนทั่วโลกเสียชีวิตจาก
โรคโควิด-19 แล้ว 1,376,807 ราย ไทย เพียง 60
ราย (21 พย 63)

<http://taninnit.com/infographic/covid-19.html>

วิกฤตด้านสาธารณสุข (สุขภาพ) นี้ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทุกประเทศ มีการปิด
กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่นำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจโลก โดยมีการสูญเสียตำแหน่งงาน
จำนวนมาก ซึ่งผลกระทบดังกล่าวโดยเฉพาะกับกลุ่มคนที่มีความเปราะบาง เป็น
ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบรรลุ **SDG**

ผลกระทบของโควิด-19 ต่อ SDGs ทุกเป้าหมาย

SDG 1: No Poverty – หลายบ้านสูญเสียงานและรายได้ ทำให้ตกอยู่ในความยากจน

SDG 2: No Hunger – การผลิตอาหารและการกระจายอาหารเกิดปัญหา

SDG 3: Good Health and Well-Being – เกิดผลกระทบร้ายแรงต่อสุขภาพประชาชน

SDG 4: Quality Education – หลายโรงเรียนถูกปิด และไม่ใช่ทุกคนจะสามารถเข้าถึงการสอนออนไลน์ได้

SDG 5: Gender Equality – เจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง พวกเขาจึงมีความเสี่ยงสูงที่จะติดเชื้อ

SDG 6: Clean Water and Sanitation – หลายพื้นที่ไม่สามารถเข้าถึงน้ำสะอาด แม้การล้างมือเป็นมาตรการป้องกันการติดเชื้อที่มีความสำคัญที่สุด

SDG 7: Affordable and Clean Energy – พลังงานไฟฟ้าที่หยุดชะงักหรือไม่เพียงพออาจทำให้สมรรถภาพของระบบดูแลสุขภาพไม่ดีเท่าที่ควร

SDG 8: Decent Work and Economic Growth – กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก คนตกงานและขาดรายได้

SDG 10: Reduced Inequalities – คือภาพรวมปัญหาความเหลื่อมล้ำที่เห็นได้จากผลกระทบต่อนโยบาย 4, 5, 8, และ 11

SDG 11: Sustainable Cities and Communities – ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดได้รับความเสี่ยงที่ติดเชื้อไวรัสมากกว่า

SDG 13: Climate Action – ความเข้มแข็งในการต่อสู้กับ Climate Change อาจลดลงเนื่องจากมีวิกฤติใหม่ต้องเผชิญ แต่ผลกระทบต่องานด้านสิ่งแวดล้อมก็ลดลงเนื่องจากการผลิตและการเดินทางน้อยลง

SDG 16: Peace, Justice, and Strong Institutions – พื้นที่ที่มีความขัดแย้งทำให้มาตรการต่อสู้กับโรคระบาดไม่มีประสิทธิภาพ

SDG 17: Partnerships for the Goals – เน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของการร่วมมือกันด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ

Mahidol University
Wisdom of the Land

New Normal

- ไวรัสโควิด-19 ทำให้รูปแบบการใช้ชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลงไป
- ใส่ใจสุขภาพมากขึ้น เช่น บริโภคอาหารสุกใหม่, ใช้อ่อน (ก) เท่านั้น
- ดูแลสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น **Clean Air** โดยใช้เครื่องกรองอากาศในที่พัก, ทำกรีนฟาร์มผักในเมือง ฯลฯ

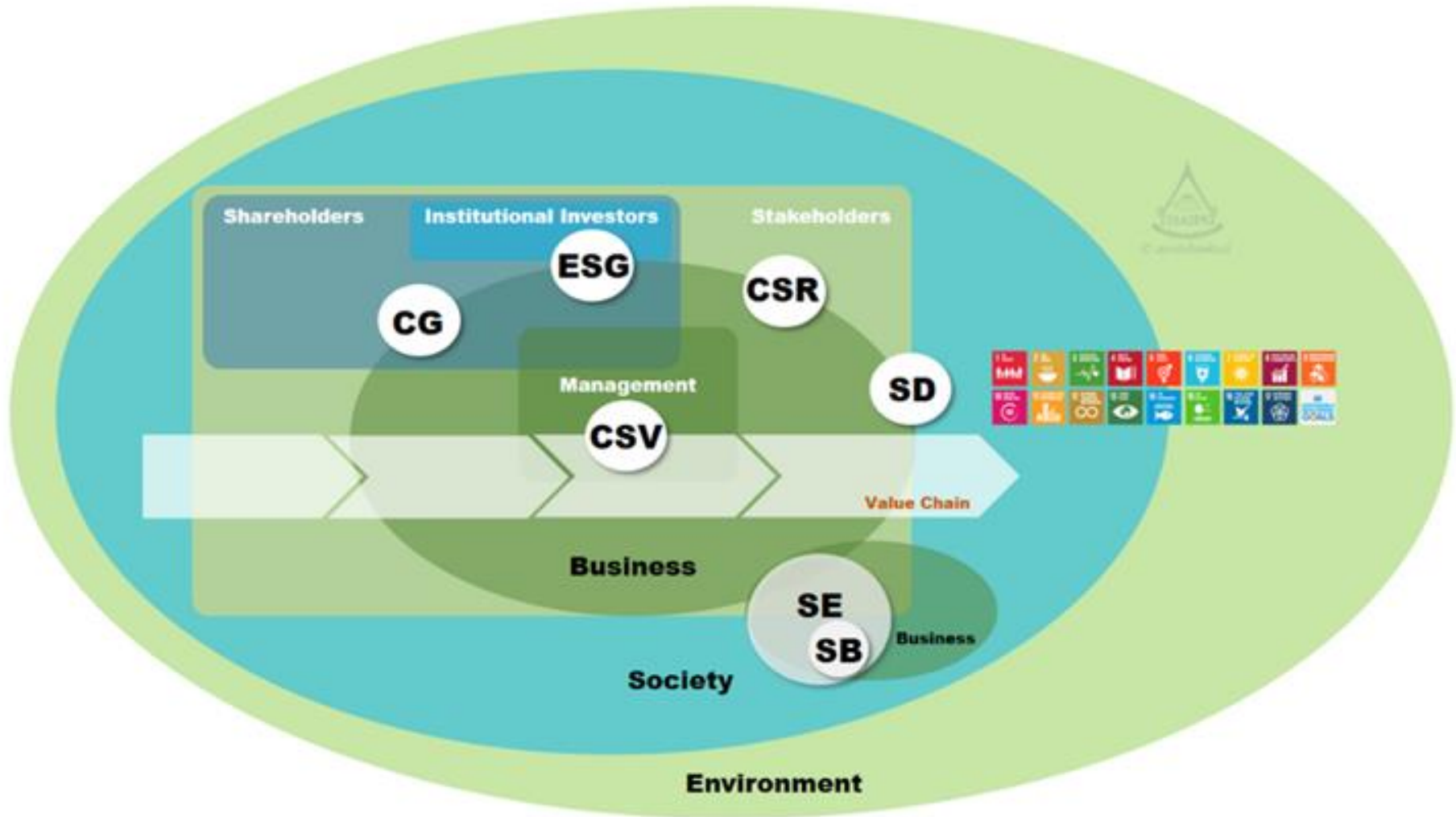

การดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประชาชนเป็นพลเมืองประเทศ และโลก จึงมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนา
อย่างยั่งยืนในทุกมิติ ของการดำรงชีวิต ทั้งเอกชนและรัฐบาล

The Sphere of Sustainability

ความเกี่ยวพันขององค์กรและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เครื่องมือในการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร

Mahidol University
Wisdom of the Land

SD กับการศึกษา
สถาบันแตลลัวส์ ที่ฝรั่งเศส 2012

Talloires Declaration

A 10-point action plan to mobilize higher education institutions to achieve sustainability

In 1990, Tufts President Jean Mayer convened a conference of university leaders from around the world to commit to incorporating sustainability and environmental literacy in teaching, research, operations, and outreach at colleges and universities.

500
university leaders in

50+
countries have signed the declaration since 1990

Tufts Office of Sustainability

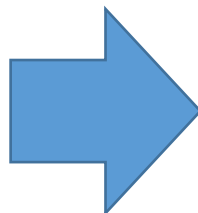
<https://sustainability.tufts.edu/sustainability-at-tufts/our-commitments/commitments/talloires-declaration-2/>

- **1990** มหาวิทยาลัยตระหนักถึงภาระหน้าที่ในการรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการสร้างความยั่งยืนโดยใช้ฐานของการทำวิจัยและการสอน เพื่อผลิตบัณฑิตซึ่งเป็นผู้ที่มีความตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาความไม่ยั่งยืน
- **2005-2014 UN ประกาศ Education For Sustainable Development** มีสาระสำคัญคือ 1) ส่งเสริมความเข้าใจเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน 2) กำหนดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในหลักสูตรการเรียนการสอน การวิจัย รวมถึงการปฏิบัติงานในทุกหน่วยงานของสถาบัน 3) ติดตามและแบ่งปันนโยบายระหว่างสมาชิก

เครือข่ายมหาวิทยาลัยโลก มีการประชุมทุก 4 ปี – ปี 2021 จะประชุมที่ **Boston**

1. Increase Awareness of Environmentally Sustainable Development
2. Create an Institutional Culture of Sustainability
3. Educate for Environmentally Responsible Citizenship
4. Foster Environmental Literacy For All
5. Practice Institutional Ecology
6. Involve All Stakeholders
7. Collaborate for Interdisciplinary Approaches
8. Enhance Capacity of Primary and Secondary Schools
9. Broaden Service and Outreach Nationally and Internationally
10. Maintain the Movement

ข้ามระหว่าง
ห้องสมุด
5 สถาบัน
ผ่านบริการ
WorldShare ILL

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปิดให้บริการ “ยืมระหว่างห้องสมุด 5 สถาบัน พันธบริการ WorldShare ILL” เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการในการยืมหนังสือ ระหว่างห้องสมุดจากหน่วยงานที่ร่วมมือกัน 5 สถาบัน ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หอสมุดแห่งชาติ และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยบริการยืมระหว่างห้องสมุดนี้ มีจำนวน 2559 ยืมตั้งแต่ปี 2557

ให้บริการเฉพาะ: นิสิต อาจารย์ และบุคลากร มก. ในปัจจุบันเท่านั้น

ค้นหาโดยใช้บนเว็บสืบค้น "Search KU Library & Worldwide Library Catalog" จากหน้าเว็บไซต์ สำนักหอสมุด เมื่อพบรายการแล้วกรอกแบบฟอร์ม ขอใช้บริการ Interlibrary Loan จากนั้นรอรับตัวเล่มหรือไฟล์

ส่งก็ยิ้มได้

ทรัพยากรประเภทสิ่งพิมพ์ และอิเล็กทรอนิกส์ เช่น หนังสือ บทความวารสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่างๆ ซึ่งอนุญาตให้ยืมและไปเป็นการ สะสมสืบสักร์

3 สัปดาห์

ไม่มีค่าใช้จ่าย

ดูขั้นตอนการใช้บริการ : <http://1drv.ms/21G0XME>
 สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม 0 2942 8616 ต่อ 217, 218, 227
 e-mail libsik@ku.ac.th, libnnt@ku.ac.th, libsps@ku.ac.th

Mahidol University
Wisdom of the Land

<https://sustainablelibrariesinitiative.org/>

Sustainable Library ในมุมมองของ ศาสตร์ห้องสมุด

- ห้องสมุดที่มีหน้าที่และบทบาทในการส่งเสริม/กระตุ้นให้เกิดแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
- มีการดำเนินการที่สมดุลระหว่างด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

Fedorowicz-Kruszewska (2019: 93, 97)

สังคม

- ตอบสนองการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านกิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุด (ทรัพยากร และฐานข้อมูล) ภายในสถาบัน
- ให้ประชาชน/ นักศึกษาใช้ ห้องสมุดฟรี

สิ่งแวดล้อม

- ปรับอาคารเป็นห้องสมุดสีเขียว
- กิจกรรมลดการใช้พลังงานในอาคาร เช่น Green Roof, Solar Cell, Clean Air

เศรษฐกิจ

- ใช้งบประมาณให้คุ้มค่า เช่น ร่วมกันบอกรับฐานข้อมูล จ้างงานนักศึกษา การทำ Knowledge Sharing เพื่อ สลับกันทำงาน
- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยน “ของมือสอง” เช่น หนังสือฟิสิกส์มือหนึ่ง เสื้อผ้ามือสอง

Mahidol University
Wisdom of the Land

<https://www.ecomatcher.com/how-to-make-sustainability-an-everyday-part-of-your-business/>

Sustainable Library ในมุมมองของ ศาสตร์อื่น

- กำหนดขอบเขตของความยั่งยืนตามเหตุ-ปัจจัย ความยั่งยืนแต่ละบริบทไม่เท่ากัน เช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัย, ห้องสมุดประชาชน
- ชวนคิดให้ปรับ S-E-E เป็น P-P-P
- **People** ให้ใช้มุมมอง Stakeholder ของสังคมในองค์กร (มิใช่ผู้มีส่วนได้เสียตามหลัก Supply Chain ใน EdPex) โดยเน้น Community (ไม่เน้นเชิงกายภาพ)
- **✓ Planet** ก็ใช้แนวคิด Green Library แต่เพิ่มความเข้มแข็งในการสร้างความตระหนักรู้
- **Profit** ใช้แนวคิดเชิง Value และ Circular Economy (ในยุค Digital Disruption) เพื่อให้สังคมให้ความสำคัญกับห้องสมุด)

ตาราง OP1-7 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมของสำนักฯ

พันธมิตร/ผู้ส่งมอบและ คู่ความร่วมมือของสำนักฯ	บทบาทที่เกี่ยวข้อง ในระบบงาน	ข้อกำหนดในการทำงาน ร่วมกัน	แนวทางและวิธีการสื่อสาร ระหว่างกัน
พันธมิตร - ศูนย์คอมพิวเตอร์	ร่วมกันพัฒนาระบบห้องสมุด อัตโนมัติ ALIST และระบบ ยืมอัตโนมัติ และดูแลระบบ อินเทอร์เน็ต	ใช้งานง่าย ถูกต้องตาม มาตรฐานระบบห้องสมุด มี ความผิดพลาดของระบบ น้อยกว่า 1 % แก้ไขปรับปรุงการใช้งาน ตามข้อร้องขอ	- การสื่อสารออนไลน์ - โทรศัพท์ - ประชุม - หนังสือราชการ - โปรแกรม Viewer
ผู้ส่งมอบ - บริษัทห้างร้าน/สำนักพิมพ์	- ซื้อทรัพยากรสารสนเทศ - วัสดุและครุภัณฑ์	สินค้าตรงตามความต้องการ ส่งมอบของตรงตามเวลา ชำระเงินตรงเวลา ราคา ยุติธรรม	- หนังสือราชการ - การสื่อสารออนไลน์ - โทรศัพท์
คู่ความร่วมมือ - ห้องสมุดสถาบัน การศึกษา/ หน่วยงานอื่นๆ	- ความร่วมมือในการพัฒนา ห้องสมุด - ยืมระหว่างห้องสมุด	- แนวทางในการพัฒนาและ ใช้ทรัพยากรร่วมกัน - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	- หนังสือราชการ - การสื่อสารออนไลน์ - โทรศัพท์ - การประชุม/สัมมนา

Customers : C	Stakeholders :s
- ข้าราชการ และบุคลากร ทางการศึกษา - นักเรียน/ นักศึกษา - ประชาชนทั่วไป	- ข้าราชการ และบุคลากร ทางการศึกษา - นักเรียน/ นักศึกษา - ประชาชนทั่วไป

<https://www.setsustainability.com/page/stakeholder-engagement>

เช่นคนบดี คณะ สวล จะเปิด **Gen Ed** วิชา เศรษฐกิจหมุนวนระดับอุดมศึกษา (**Circular Economy**) จึงขอใช้สถานที่แค่ถ่ายทำ หาก หส นับเนื่อง คนบดีเป็นผู้มีส่วนได้เสีย อาจเปลี่ยน บทบาท หส เป็น **Lab**ในการเรียน ซึ่งเป็นการเพิ่ม คุณค่าให้ หส อีกทางหนึ่งด้วย

จะทำให้ได้กลุ่มลูกค้าในแนวนอน เช่น คนบดี หุ้นส่วนของมหาวิทยาลัย นักเรียนผู้ที่จะมาเป็นลูกค้าในอนาคต ชุมชนผู้เกื้อหนุนของตำบล ฯลฯ เพื่อมาจัดบริการ/ การดำเนินงานในรูปแบบใหม่ๆ ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้มี
ส่วนได้เสีย (Stakeholder)
ทั้งภายใน-นอกมหาวิทยาลัยต่อ
การกำหนดนโยบายและกิจกรรม
ของห้องสมุด

Social/ People

ห้องสมุดสีเขียว และ
สถาปัตยกรรมสีเขียว (การ
อนุรักษ์พลังงานในอาคาร,
Clean Air, ลดการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจก ฯลฯ)

**Environment/
Planet**

สนับสนุนเศรษฐกิจหมุนเวียนหรือ
ระบบบริหารที่ใช้ความคุ้มค่า+
ความสัมพันธ์หมุนวนใน
กระบวนการทำงานของห้องสมุด

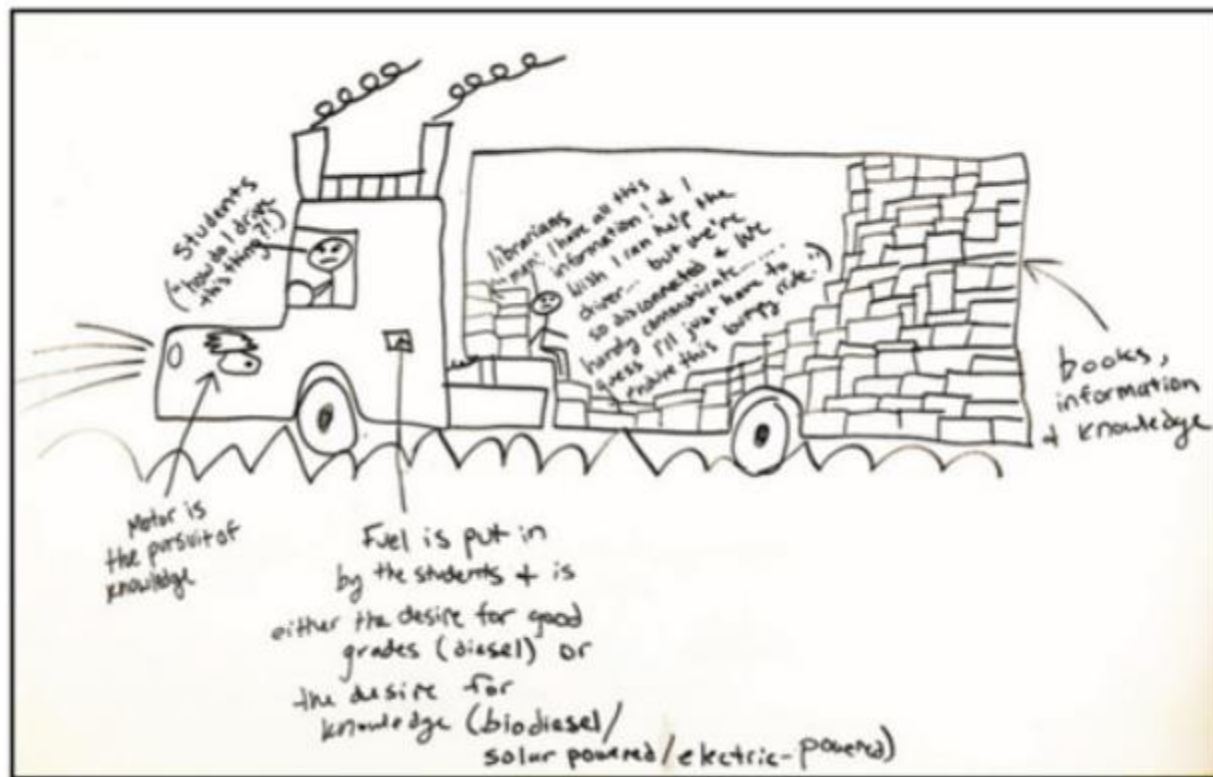
**Economic/
Profit**

SDGs 4 Quality
Education เพื่อสร้างชุมชน
ให้มีภาวะกินดี-อยู่ดี (Well
Being) และสร้างต้นทุน
มนุษย์ให้มีศักยภาพ

SDGs 7 Affordable &
Clean Energy
SDGs 13 Climate Action
เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ระบบ
นิเวศ

SDGs 8 Decent Work &
Economic Growth เพื่อใช้
งบประมาณให้คุ้มค่า รวมถึง
การสร้างรายได้ อาทิ การให้
เช่าห้องประชุม คอมพิวเตอร์

ปัญหาการ
ขาดการ
เชื่อมโยง
ของ
ห้องสมุดกับ
ผู้มีส่วนได้
เสีย

ที่มา: Young, S. W. H. (2017). The user experience: participatory design in action, p.26

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บริการกับห้องสมุดเปรียบเสมือนพื้นที่รถบรรทุกที่ต่างคน
ทำ ต่างหน้าที่ แม้ว่าแต่ละฝ่ายจะมีความสามารถที่สามารถเอื้อมต่อกันได้ แต่ก็เกิดช่องว่าง
ของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

Mahidol University
Wisdom of the Land

ข้อมูลเพิ่มเติม

เทคนิคการมีส่วนร่วมเพื่อสร้าง “ประสบการณ์ผู้ใช้” ในงานบริการห้องสมุดยุค 4.0

Participation Technique for “User Experience” in Library Service 4.0

ชันทนา รอดสุทธิ ¹

Shanana Rodsoodthi

¹ วท.ด., อาจารย์ประจำหลักสูตรสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล: D.Sc., Lecturer at Environmental Social Science Curricula, Social Science Department, Mahidol University, E-mail: Shanana.Rod@mahidol.ac.th

Mahidol University
Wisdom of the Land

การปรับตัวในเบื้องต้นให้ห้องสมุดมีลักษณะ **Willing to sell**

สร้างวัฒนธรรมความคิด “
Sustainability” แก่ผู้ปฏิบัติงาน
โดยในการทำทุกกิจกรรม ให้คิด
คำนึงถึง ความสัมพันธ์ของปัจจัย
ความยั่งยืนทุกครั้ง

ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม
ร่วมทุกระบบงาน ทั้งแบบ
ข้ามแผนก และในแผนก

เน้นการสร้าง **Value**
กับทุก **Stakeholder**

ท บ SD ก็ให้ความสำคัญแก่ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐาน เพราะเป็นจุดเริ่มสู่ปัญหาอื่นๆ

****Sustainable Development****

- ความยั่งยืน ต้องไม่ใจร้อน ค่อยเป็นค่อยไป เริ่มจากก้าวแรก จากห้องสมุดสีเขียวก่อน
- แล้วค่อยยกระดับ เป็นห้องสมุดยั่งยืน เช่น **KU Library** ที่เล่นบทบาทในการเป็น **Green Library** ซึ่งเป็นปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน แล้วกำลังยกระดับการปฏิบัติด้านสังคม และเศรษฐกิจ
- สำหรับห้องสมุดที่เพิ่งเริ่ม ยังไม่อยากให้ลงงบประมาณด้านกายภาพมากนัก แต่ควรเน้น การปฏิบัติด้านการอนุรักษ์พลังงาน การมีส่วนร่วมกับผู้ใช้งาน
- ส่วนห้องสมุดที่เป็นสีเขียวแล้ว อยากให้เพิ่มการเป็นสีเขียวเข้ม โดยทำบทบาทการ **Empower – Engage- Energize** แก่ผู้ใช้ให้กว้างขวาง
- การยกระดับ จาก **GL** เป็น **SL** โดยการให้คุณค่าความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบ**SD** ในทุกระบบงานของห้องสมุด